

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แม่แตงสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

1(๕)

ผลของการใช้รูปแบบการประเมินสุขภาพของแกลการีต่อความสามารถในการประเมิน
สุขภาพครอบครัวของพยาบาล

อรวรรณ สุวิทย์พันธุ์

TH 000 9346

- 8 พ.ย. 2547

184260

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลครอบครัว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

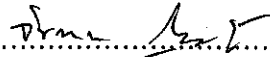
มิถุนายน 2547

ISBN 974-383-912-7

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของอรรวรรณ สุวิทย์พันธ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลครอบครัว ของมหาวิทยาลัย
บูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

.....  ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จินตนา วัชรสินธุ์)

.....  กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. วรรณิ์ เคียวอิศเรศ)

.....  กรรมการ

(ดร. สมโภชน์ อเนกสุข)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....  ประธาน

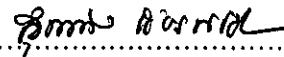
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จินตนา วัชรสินธุ์)

.....  กรรมการ

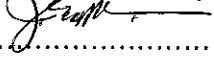
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรรณิ์ เคียวอิศเรศ)

.....  กรรมการ

(ดร. สมโภชน์ อเนกสุข)


.....  กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนทราวดี เชียรพิเชฐ)

.....  กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นฤพนธ์ วงศ์จตุรภัทร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลครอบครัว ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....  คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 30 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2547

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2546

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาให้คำปรึกษา การแนะแนวทางที่ถูกต้องและการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตนา วัชรสินธุ์ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ เตียววิศเรศ และ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข กรรมการ ที่กรุณาให้คำปรึกษาตลอดระยะเวลาในการดำเนินงานและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกทราบบังคับเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ในภาควิชาการพยาบาลครอบครัว ตลอดจนคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากในการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน จากสถาบันต่าง ๆ ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบพระคุณ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดปราจีนบุรี ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จ.ปราจีนบุรี ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลชุมชนใน จ.ปราจีนบุรี ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลเสนา จ.พระนครศรีอยุธยา และผู้อำนวยการ โรงพยาบาลสูงเนิน จ.นครราชสีมา ที่ได้อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลและทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณพยาบาลครอบครัวทุกท่านที่ให้ความร่วมมือแก่ผู้วิจัยในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้พิมพ์หนังสือและวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ปรากฏในบรรณานุกรม ซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้อ้างอิงทางวิชาการ

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณสมาชิกทุกคนในครอบครัว พี่ น้องและเพื่อน ๆ รวมทั้งผู้ร่วมงานทุกท่าน ที่สนับสนุน ห่วงใยและเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

อรวรรณ สุวิทย์พันธุ์

44910174: สาขาวิชา: การพยาบาลครอบครัว; พย.ม. (การพยาบาลครอบครัว)

คำสำคัญ: พยาบาลครอบครัว/ การประเมินสุขภาพครอบครัว/รูปแบบการประเมินสุขภาพครอบครัวของแคลการี่

อรรณ สุวิทย์พันธุ์: ผลของการใช้รูปแบบการประเมินสุขภาพของแคลการี่ต่อความสามารถในการประเมินสุขภาพครอบครัวของพยาบาล (THE EFFECT OF USING THE CALGARY FAMILY ASSESSMENT MODEL ON FAMILY NURSE'S ABILITY TO ASSESS FAMILY HEALTH) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: จินตนา วัชรสินธุ์, Ph.D., วรณี เดียววิเศษ, Ph.D., สมโภชน์ อนนตสุข, กศ.ด. 114 หน้า. ISBN 974-383-912-7

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการประเมินสุขภาพของแคลการี่ต่อความสามารถในการประเมินสุขภาพครอบครัวของพยาบาลก่อนและหลังการทดลอง โดยกลุ่มตัวอย่างได้แก่พยาบาลครอบครัวในจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมจำนวน 15 คน ใช้รูปแบบการประเมินสุขภาพครอบครัวของโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร และกลุ่มทดลองจำนวน 15 คน ใช้รูปแบบการประเมินสุขภาพครอบครัวของแคลการี่และวัดความสามารถในการประเมินสุขภาพครอบครัวด้วยแบบวัดความสามารถในการประเมินสุขภาพครอบครัวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความเที่ยงแล้วมีค่าความเชื่อมั่น .95 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบผลต่างของคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการประเมินสุขภาพครอบครัวระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบค่าที (t-test) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการประเมินสุขภาพครอบครัวของพยาบาลกลุ่มที่ใช้รูปแบบการประเมินสุขภาพครอบครัวของแคลการี่ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการประเมินสุขภาพครอบครัวของพยาบาลกลุ่มที่ใช้รูปแบบการประเมินสุขภาพครอบครัวของแคลการี่สูงความกลุ่มที่ใช้รูปแบบเดิมของโรงพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับข้อคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการประเมินสุขภาพครอบครัวของแคลการี่ พยาบาลกลุ่มทดลองทุกคนเห็นว่าเป็นรูปแบบที่ช่วยให้พยาบาลมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับครอบครัวมากขึ้นแต่มี จุดอ่อนคือคำถามการประเมินด้านจิตวิญญาณ ทัศนคติ ค่านิยมและหลักในการดำเนินชีวิตมีลักษณะคำถามเป็นนามธรรม หากต่อการสื่อสารให้เข้าใจกับครอบครัว

44910174: MAJOR: FAMILY NURSING; M.N.S. (FAMILY NURSING)

KEYWORDS: FAMILY NURSE / FAMILY ASSESSMENT / THE CALGARY FAMILY
ASSESSMENT MODEL (CFAM)

ORRAWAN SUWITTAYAPUN: THE EFFECT OF USING THE CALGARY
FAMILY ASSESSMENT MODEL ON FAMILY NURSE'S ABILITY TO ASSESS FAMILY
HEALTH. THESIS ADVISORS: CHINTANA WACHARASIN, Ph.D., WANNEE
DEOISRES, Ph.D., SOMPOCH ANEGASUKHA, Ed.D., 114 P. ISBN 974-383-912-7

This quasi-experimental research examined the effect of using the Calgary Family Assessment Model (CFAM) on family nurse's ability to assess family health. The sample consist of 30 family nurses in Prachinburi Province. There were 15 family nurses in a control group using conventional family assessment model, and 15 family nurses in an experiment group using CFAM to assess family health. The questionnaire was used to measure family nurses' ability in assessing family health. The content validity and reliability of the questionnaire were conducted the Alpha Cronbach was .95. The data was analysed using percentage, mean, standard deviation, t-test, and content analysis.

The result revealed that the average score of family nurses' ability to assess family health in the experiment group at post-experiment was significantly higher than pre-experiment ($p < .05$). The average score of family nurses' ability to assess family health using CFAM was significantly higher than those using conventional family assessment model ($p < .05$).

The sample stated that the strength of CFAM enhanced their knowledge and understanding about family health. The weakness of CFAM was some abstracted items were difficult to communicate to the families.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ตัวแปรที่ศึกษา.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดทฤษฎีในการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ทฤษฎีระบบและระบบครอบครัว.....	11
แนวคิดพยาบาลครอบครัว.....	14
แนวคิดการดูแลสุขภาพครอบครัว.....	18
แนวคิดความสามารถในการประเมินสุขภาพครอบครัว.....	22
รูปแบบการประเมินครอบครัวของ The Calgary Family Assessment Model (CFAM).....	29
รูปแบบการประเมินสุขภาพครอบครัวโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร.....	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	46
เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	47
การสร้างเครื่องมือวิจัย.....	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	49
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง.....	50
ขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
4 ผลการวิจัย.....	56
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
5 อภิปรายและสรุปผล.....	66
สรุปผลการวิจัย.....	66
อภิปรายผล.....	67
ข้อเสนอแนะ.....	70
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	71
บรรณานุกรม.....	72
ภาคผนวก.....	77
ภาคผนวก ก.....	78
ภาคผนวก ข.....	91
ภาคผนวก ค.....	106
ภาคผนวก ง.....	112
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	114

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงระยะพัฒนาการครอบครัว..... 37
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง..... 58
3	เปรียบเทียบความสามารถในการประเมินสุขภาพครอบครัวของพยาบาล ก่อนการทดลอง..... 60
4	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการประเมิน สุขภาพครอบครัวของพยาบาล ในกลุ่มที่ใช้รูปแบบการประเมินสุขภาพ ของแคลกรี่ ก่อนและหลังการนำรูปแบบไปใช้..... 61
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการประเมินสุขภาพ ครอบครัวของพยาบาล หลังการทดลอง..... 62
6	เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการประเมินสุขภาพ ครอบครัวของพยาบาลระหว่างกลุ่มที่ใช้ รูปแบบการประเมินสุขภาพของแคลกรี่ และรูปแบบของโรงพยาบาล..... 63
7	สรุปข้อคิดเห็นของพยาบาลครอบครัวต่อรูปแบบการประเมินสุขภาพครอบครัว ของแคลกรี่ด้านจุดแข็ง..... 64
8	สรุปข้อคิดเห็นของพยาบาลครอบครัวต่อรูปแบบการประเมินสุขภาพครอบครัว ของแคลกรี่ด้านจุดอ่อน..... 65

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย.....	10
2 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ในระบบ.....	12
3 ความสัมพันธ์ของระบบครอบครัวกับระบบอื่น ๆ ที่มีปฏิสัมพันธ์กับครอบครัว.....	13
4 แสดงขั้นตอนกระบวนการพยาบาลครอบครัวในการดูแลสมาชิกในครอบครัว และครอบครัว.....	24
5 The Family as it Relates to Other Systems.....	31
6 Branching Diagram of CFAM.....	34
7 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการแสดงความผูกพัน.....	39
8 แสดงความผูกพันในครอบครัวระยะเป็นผู้ใหญ่เต็มตัว.....	40
9 แสดงความผูกพันในครอบครัวระยะแต่งงานและแยกครอบครัว.....	40
10 แสดงความผูกพันในครอบครัวระยะมีลูกเล็ก.....	41
11 แสดงความผูกพันในครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่น.....	41
12 แสดงความผูกพันในครอบครัวระยะที่ลูกแยกครอบครัว.....	42
13 แสดงความผูกพันในครอบครัวระยะสู่บั้นปลายของชีวิต.....	42
14 แสดงรูปแบบการทดลอง โดยใช้แบบแผนการวิจัยสองวัดก่อนและหลังการทดลอง....	46
15 แสดงขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย.....	54